

Szerkesztői iroda:

Nagyenyeden

A KIADÓHIVATALBAN

hová
lap szellemi részét illető
közlemények küldendők

Kiadóhivatal:

Wokál János könyvkereskedése

hová

az előfizetések és hirdetések
bermetsesen küldendők.

Kéziratok nem adatnak vissza.

KÖZÉRDEK

Vegyestartalmu heti lap.

Megjelenik minden vasárnapon.

Előfizetési feltételek:

helyben hához hordva vagy
vidékre postán küldve
egész évre 4 frt.
félre . . . 2 frt.
negyedévre 1 frt.

Hirdetmények díja:

3 hasábos petit sorért, vagy
ennek helyéért 5 kr.
Bélyegdíjért külön 30 kr.

Nyilttér sora 15 kr.

Lótenyésztésünk fejlesztése.

II.

A németek idejéből, a hatvanas évek elejéről maradt reánk a tenyészllovak jutalmazása; ez uton 2—3 évi időközönként 80—90 drb császári arany osztatott ki a kisebb vidéki lótenyésztők között. Ember nem képzelne, hogy ezen magában véve csekély összeg, milyen versenyt okozott a kistenyésztők között; míg eleintén talán azért is, mert német volt, az ilyen díjjal egybekötött kiállításra alig jelent meg egy pár tenyésztő, úgy, hogy a díjak csak részben voltak kioszthatók; később a 80-as évek elején már az érdeklődés akkora lett, hogy a dicsérő oklevelekre is rá került a sor, és igen sok tenyésztő, ki az azelőtti viszonyok szerint jutalomdíjban részesülhetett volna, még dicsérő oklevélre sem tehetett szert.

A lótenyésztés iránti érdeklődés ily nagy nagymérvű fejlődésének eszköze a magyar kormány által egyszerre beszünttetett; miért? mert észébe jutott egy néhány nagy állattenyésztőnek, hogy az állami ménesbirtokokon gyakorlatba vett és szép eredményt okozott mintára, központosítson, s így létesített a kolozsvári jutalomdíjjal egybekötött tenyészállat vásár kiállítására, az állam által segélyezve. A nagytenyésztőknek előnyére, de a vidéki kistenyésztők sok hátrányára szolgált ez intézkedés, mert két különböző célt méltóztattak azok az urak egyesíteni, olyan két célt, a mi sóha sem egyesíthető. Régi igazság volt és lesz, hogy az erős a gyengét minden körülmények között, ha a fegyverek egyenlők, legyőzi. A vidéki jutalomdíjjal egybekötött tenyészló kiállítás a kis gazda által tenyésztett lovakra volt kiterjesztve, nagyobb tenyésztőnek esze ágában sem volt ezen kiállításban versenyre kelni, legalább megyénkben úgy történt, hogy azok részt sem vettek a kiállításban; ha tették, pl. Zeyk József eleintén egy

párszor, előre kijelentette, hogy ő csak bemutatóra jelent meg csikóival a kiállításon, de a jutalom iránti versenyben részt venni még gondolatban sem kíván. Nagyobb birtokosaink, kik nagyobb mérvben üzik a lótenyésztést Zeyk József kivül, a néhai báró Kemény István, Szalánczy Lőrincz, br. Bánffy Jenő, gr. Mikes Arpad, Vinczei Nándor stb. a kiállításból rendesen teljesen távol maradtak.

Kolozsvárt mit látunk? Éppen csak az ilyen és ezeknél nagyobb tenyésztők foglalják el a ért, s csak elvétve jelenik meg — az is a közelebbi vidékekről — egy-egy kisebb tenyésztő; mert a ló kényes állat, szállítása, ha kedvezmény ár mellett is, de költségre kerül, a férhelyért a kiállításra fizetni kell, takarmányt nem vihetvén neki, az is pénzébe kerül, — a gondozó, esetleg ő maga 3—4 napig kell, hogy ott legyen stb. tehát mind olyan körülményekkel kell küzdenie, a mely se hogy sem áll arányba a kilátásba vett reménybeli nyereséggel. Ott különben is a nagy tenyésztők teléver lovaival a versenyt biztosan elveszettek kell tekintenie.

Ez így nincs jól, vissza kell állítani a vidékenkénti jutalomdíjjal egybekötött tenyész lókiállítás.

Biztosíthatjuk a kormányt, hogy nem maradnak azok az aranyok a kistenyésztők ládája fenekén, kiadja ő azt háromszorosan is, a mig csikóját eladásra alkalmassá tette.

R. B.

Aisófehérmegeye városai.

Városainknak hire „nagy“, ők maguk azonban kicsinyek.

Pedig ha a nagyság átkáról szól a közmondás, a kicsinyesség átkáról még szomorubb elegiát lehetne zengeni. Jelenlegi kormányunk kiváló tagjai a városi elemnek az allamezelők valósításában rejlt fontosságát felis-

mervén, nemcsak a főváros emelését, hanem a vidéki városok emelését is feladatul tűzték ki.

A pénzügyigzgatóságok és királyi táblák decentralisatioja is arra mutat, hogy a culturalis elemek szétoztását az ország különböző vidékeire előnyösebbnek tartják.

Minden oly intézménynek a helye, melyből csak egy lehet az országban Budapestben van.

Királyi udvart, ministeriumot, országgházat, stb. nem lehet vidéki városba helyezni.

A szellemi élet csucsai, a fővárosba valók.

De számos állami intézmény van szükség nélkül is a fővárosba összpontosítva, holott e miatt az állam magasabb fizetéseket, lakbéréket kénytelen fizetni és a vidéki városok az emelkedésükre szükséges szellemi erőktől, az ország általános emelkedésének hátrányára, megfosztatnak.

A kulturális elemek tulságos bősége következtében, azok jelentékeny része a közeletben, a társadalomban, a gazdasági és nemzeti politika terén nem érvényesülhet kellőképen a fővárosban, mig a vidéken kiszámíthatatlan befolyást gyakorolnának az állam és nemzetélet legfontosabb nyilvánulásaira, mert megfelelő és elegendő tér nyílnék a magasabb szempontok által vezérelt tevékenység számára.

Ilyen kulturális elemekkel tul zsufolt város lesz az erdélyi részeken pl Kolozsvár is, melyet kizárólag anyagi és személyi érdekből, rövidlátó nemzeti politikával, az erdélyi részek és városok nagy kárára meg zsufoltabbá igyekeznek tenni némelyek, megfosztva az erdélyi városokat és vidékeket az államhü és nemzetiség irányu erőktől, melyekre pedig elkerülhetetlenül szükségük van.

A városok fejlesztésére legnagyobb királyaink: Szt. István, Mátyás kiváló gondot fordítottak.

Nekünk is közös erővel arra kell törekednünk, hogy ezen fejlődést előmozdítsuk, hogy lehetőleg a nagyobb erdélyi városok sorába emeljük városainkat. Minden megyei lakosnak kivétel nélkül erkölcsi kötelessége ez.

A magyar városok fejlődését, két mozzanatra vezethetjük vissza.

Egyik az ipar és kereskedelemnek tömörülése a közlekedési központokon fekvő helyekre, másik a kulturális intézetek, és közigazgatási hivatalok elhelyezése.

Volt a törökhódoltság korszakában egy harmadik városképző mozzanat is, t. i. a falusi népesség beköltö-

TÁRCZA.

Emlékezés Nagyenyed pusztulására.

(1849. január 8.)

Szilágyi Farkastól.

A „Bethlen kollegium“ udvarára is, mint a minorita zárdába csak 9-én reggel mentek be tömegesen.

Valószínűleg éjjel ide sem mertek betörni attól tartva, hogy itt is sokan vonták meg magukat menekülők.

Nem volt itt egy lélek sem, de annál több drága kincsé vala a tudományos műveltségnek összehalmozva, melynek megsemmisülése, nagy részben helyre soha nem pótolható veszteség.

A könyv és irattár az Ujkollegium piac felőli szöglete felső emeleti négy szobáját s az ahhoz foglalt folyósót foglalta el. A könyvek számát néhai Szász Károly professor 21.060-ra, Br. Kemény Gábor 36.000 kötetre teszi, melyek a tudomány minden ágában gazdag forrásul szolgáltak s 5 csoportba voltak beosztva.)

A kézirattár magában foglalta a régibb enyedi tanárok, továbbá Bod Péter, Pápai Pariz Ferencz, és Benkő Józsefnek minden eredeti kézirátát.)

¹⁾ A nagy különbség magyarázatát úgy hiszem azon körülményben lehet megtalálni, hogy néhai Sz. K. bekötött egész munkát ért, Br. Kemény Gábor pedig a köteteket és füzeteket számítja tekintet nélkül az egész munkák számára. A könyvtár részletesebb ösmertetését lásd P. Szathmári Károly „A Gyulafehérvár N.-Enyedi Bethlen főtanoda története“ című munkájának 285—286 lapjain.

²⁾ Lásd P. Szathmári Károlynak a „Bethlen főtanoda története“ című munkáját 286. lap.

A középső emelet szobáiban volt elhelyezve a régiség tár, képtár, a természetrajzi az ásvány gyűjtemény továbbá a természet és vegytani gazdag felszerelvény; egy műbecsén kivül is nagy értékkel bíró Urasztali készület stb.

Mindezen nagy becsű gyűjteményeket 1848. nov. és decz. hónapjaiban derekasan megdézsmálták a magyar csapatok elvonulása után Enyedet időnként megszállott különböző cs. kir. rendes katonák a szász-sebesi szász nemzetőrök és a rendetlen oláh népfelkelők; teljes megsemmisülésük azonban jan. 9. és 10-én következett be.

Kik a rom kath templom hiujából és a residentia épület ablakiból nézték a várospusztulását, a kollegium gyűjteményei megsemmisítése gyalázatos munkájának lefolyását ekképp adják elő: „Január 9-nek reggelén a kollegiumban még esend volt a bejáró ajtaja betéve, délfelé azonban láttuk, hogy a könyveket, irományokat az ablakokon kíméletlenül és nagy láрма között szórják le az utca kövezetére, a piacon lévő lánacsás oláhok pedig azokat minden kigondolható módon rongálják.

Dobálták jobbra-balra; szaggatták, lánacsákkal szurkálták; taposták és gyalázatosan piszkolták.

A rombolás munkájában néha egy-egy kevés szünet állott be, aztán ujult erővel folytatták tovább.

A piacnak a kollegium előtti része megtelt könyvekkel, irományokkal és a nagy csoportokban jövő-menő oláhok azokon keresztül kassul járkáltak. Később azt is láttuk, hogy az Uj kollegium ablakain előbb nagy füst omlik ki, aztán erős lángok csapkodtak jobbra-balra, nyaldosván az épület falát s néha érintvén a fedélzet eresztét is.)

³⁾ A residentia épületében és a rom. kath. templom hiuján levők elbeszélései alapján.

A főiskola alapítvány levelei, legfontosabb történelmi és törvénykezési okmányai a pénzkészlettel együtt egy nagy tölgyta ládába lettek elhelyezve. Egy 1848 novem. 4-én tartott előljárási gyűlés elhatározta, hogy ezen ládat biztonság okáért egy alkalmasnak mutatkozó helyre ássák el, mi az nap éjjel meg is történt.

Az emlékezetes láda elrejtésének munkáját idb. Kis Károly, a Bethlen főtanodának 35 évig volt pénztárnoka ekképp írja le:

„A ládat, melyben a kollegiumnak körülbelül 3600 pengő forintja volt elhelyezve ezüstben, aranyban és bankó forintban, továbbá a készpénzen kívül alapítványi és adóslevelei, értékes történelmi okmányai, 1848 november 4-én a városháza előtti téren, az örök által rakott nagy lobogó tűz fénylő világánál, vezetésem alatt Takáts József, Szenté József, Zalányi Farkas és Csoma Sándor residents th. ifjak szállították a pinczébe s ásták a gödröt is.

Az új kollegium terjedelmes pinczéjében az épületbe felvezető grádits oszlop háta megé ástuk be s a gödör felszínét, miután az abból kikerült földet a pincze ezelláiban a hordók háta megé eltakarítottuk, hulladék lepatlant faabrancsokkal és az oskolából annak előtte kimustrált fenyőülő kecske-bakkokkal mint használatlan limlom tárgyakkal álcáztuk, minek folytán az elásott láda után szorgalmasan kutatók kilettek játszódva, holott már a városon is tudva volt a láda elásatása.“⁴⁾

A mint Kis K. is írja ezen láda után a fölkelő oláhok szorgalmasan kutattak, de szerencsére nem akadtak rá.

Szenté József, jelenleg Állami tanító-népzédei tanár ki a láda elásatása körüli munkában személyesen részt vett, erre vonatkozólag ezeket mondja: „1848 nov. 4-én

⁴⁾ Id. Kis Károly szives közlése alapján.

zée a városokba, midőn nagyobb biztonság mellett, kisebb adóterhetek is értek el.

E harmadik mozzanat a földtagosítás óta ujjal kezd érvényesülni és egy kis körültekintéssel annak még nagyobb lendület volna adható azáltal, hogy a városok körül levő közeli falvak határai közigazgatásilag a városokkal egyesítettének.

Az előny mindkét részről szembeötlő.

A falvak megszabadulnának az 50% körül járó rovataiktól és közigazgatásuk, közegészségi, tanügyi viszonyaik, utaik még is javulnának.

A városok nagyobb területre közvetlenebbül gyakorolva kulturális befolyásukat, nagyobb népességgel saját színvonaluk is gyorsan emelkednek.

Például Nagyenyed közigazgatásilag egyesítve Felenyeddel, később talán Szentkirály, Csombord, Apahida községekkel, Gyulafehérvár talán Borbánddal, A.-M.-Váradjával, egyszerre 8—9 ezer lakosnak anyagi és szellemi életétvétehető virágzásra és az állam maga erőben gyarapodnék az intenzívebb kultúrában részestülő falusi népség emelkedése által.

Hasonlóan járhatnának el megyénk többi városai a szomszéd falvak népességének és határainak befogadása által.

Felhívás a gyümölcstermelőkhez és rózsatenyésztőkhez.

A gyümölcsészeti egyesület lelkes tagjainak, s különösen a nagyenyedi kir. állami vinczellér-képezde tanárainak buzgó fáradozása nem maradt el nyomtalanul. Kitűnő gyümölcsök változatos fajtáit találhatjuk meg vidékünkön, s a vármegyében mindenütt. Igaz, hogy még mindig a kezdet elején vagyunk, s azok a kitűnő fajok is a legtöbb gyümölcskedvelőnél csak 2—3 darabbal találhatók fel. — de akadnak már számosan, pl. a folyó évből Müller Mihály tisztii ügyész, ki egyszerre mintegy 400 darab jó minőségű gyümölcsöt ültetve, szép új gyümölcsösnek vetette meg az alapját. A szőlő és gyümölcsös birtokosok között pedig érdemes a dr. Kovács Ödön és Gyula fáradságos munkájának eredményét megnézni, eltekintve a vinczellér-képezde által páratlan gondossággal kezelt szőlőtől és a gyümölcsészeti egyesület falkolájától. Ugyan ezt láthatjuk több kisebb birtokosnál, — és mindezek dacára azt állítjuk, hogy a gyümölcsészet nem fejlődik és terjed úgy vidékünkön, a fajok minőségét s különösen a gyümölcsös területek nagyságát tekintve, amint kellene. Még sok és lelkes buzdítás és jó példaadásra van szükség, hogy pl. Csehország, Ausztria és Stajersországnál látott példákait felaláljuk. Pedig azokhoz képest minő talajunk és éghajlatunk van!

Kezdjük meg tehát újra a felhangzott gyümölcs-kiállításokat kiesiben és nagyban — egyaránt.

A kis, ugynevezett heti kiállításokat kezdjük el mindenféle gyümölcsessel, pl. a nem sokára érni kezdő földieper fajokkal, majd a cseresznyékkel, meggyekkel, melyekre még elég figyelem és gond nincs fordítva, pedig ezeket jövedelmezőnek. És így tovább, a sorban érő gyümölcsfajokat állítsuk ki pontos elnevezéssel, a termelő nevével é termelési helyével. Leghelyesebb volna akként intézni a dolgot, hogy úgybuzgó barátunk U n-

g e r p e k Miklós kereskedése kirakatában csütörtök napon új, meg új küldemények állítottának ki, még pedig azért, hogy a köznép is látva az értékes gyümölcsöt, közüle is egyik másik jobban kedvet kapna a tenyészéshez. A nagybani termelők azonkívül a náluk kapható mennyiség és ár feljegyzésével közvetítésre is felkérhetnék az üzlettulajdonost, ki vagy maga, vagy más egyén által értékesíthetné a bejelentést. Ezzel kapcsolatban nem volna felesleges ugyanezen üzletben, akár csütörtökön, akár vasárnap — egy üveglapra helyezve a városunkban már tömördek fajban elterjedt rózsákat is felmutatni. Az idén is legalább 100 fajrösa lett rendelve Erfurtból, Holleschauból, Budapestről s Kolozsvárról a mult évek szép rózsái mellé. A rózsánál szebb és háládatosabb virág, mely oly általánoson elterjedt és oly kedvelt legyen, alig ha van. Méltó tehát terjeszteni s a szebb és nemesebb fajokat s újdonságokat megismertetni a közönséggel.

A kiállított gyümölcsökről és rózsákról pontos jegyzék volna szerkesztendő, a gyümölcsészeti egyesületnek kellene részint a gyümölcsök meghatározása, megbírálása s a termési körülmények kitudása után annak természetére ajánlása felétt szakértői által határozni.

Ugyanezt lehetne tenni, — de már hőlgyek közbefjöttével, — a rózsákkal is, melyeket darabonként néhány kron, részint a kirakat folyton díszes berendezése költségeinek fedezése, részint új, jelesebb fajok szemző galyainak beszerzése s a gyümölcsészeti egyesület tagjai közötti szétosztásra lehet fordítani, ezáltal is élénkebbé téve az érdeklődést. T. B.

A megyei központi választmány gyűlése folyó hó 9-én.

Nem lévén lévén országgyűlési képviselő választás, csak a helybeli tagok gyűlése össze, kik közül Garda József és Pogány János az esküt innepélyesen letévén, jegyzőül Török Bertalan választott meg. Felolvastatt a részletes belügyministeri utasítás, mely a törvény alapján a képviselő választók 1891. évi névjegyzékének kiigazításánál szemelőtt tartandók, s ez a küldöttségekkel közölve is lesz. Az országgyűlési képviselő választók névjegyzékének kiigazítását küldöttségek fogják eszközölni, kik a folyó évi május hó 22.—június 9-ig terjedő időközben tizik ki az egyes községekben, illetőleg a körjegyzőség székhelyén eszközölnöd munkát napját.

Ezen munkát keresztül vitelére megválasztattak: Nagyenyed város részére: elnökül Kovács Gyula, tagokul: Garda József, Erőss István.

A nagyenyedi járás területére két küldöttség u. m. I. elnök: Szász József, tagok: Buda Ede és Daramus Miklós. II. elnök: Pogány János, tagok: Imreh József és Monostori Károly.

A magyarigeni járás területére két küldöttség u. m. I. Weiss Tádé elnök, dr. Szontagh Adolf és Csiky János tagok. II. Imreh Károly elnök, Bürger Márton és Tanczos János tagok.

Az alvinczi járásba két küldöttség u. m. I. Glück Mór elnök, Szabó József és Medrea Joachim tagok. II. Damó Vilmos elnök, Deák György és Glück Adolf tagok.

A balázsfalvi járásba két küldöttség u. m. I. Moldován János kanonok elnök, Tornya Lajos és Glatt Jó-

zsef tagok. II. Simonffy Alajos elnök, Papp Ferencz és Dobolyi Sándor tagok.

A marosújvári járásba két küldöttség u. m. I. gr. Bethlen Sándor elnök, Bartha Mózes és Benkő Elek tagok. II. Bartalus Samuel elnök, Bedő Samu és Kurta Károly tagok.

A kisenyei járásba: Rác Ferkas elnök, Szalánczy Domokos és Tüzes Salamon tagok.

A verespataki járásba: Moldován Lajos elnök, Ajtai János és Tóth Kálmán tagok.

Az abrudbánya-verespataki vegyes választó kerületbe tagokul: Ebergényi Mózes és dr. Blaha Gábor.

A vizakna-mundrai vegyes választó kerületbe tagokul: Koréh Ferencz és Herepei Károly.

VEGYES HIREK.

— Dr. Veress Ferencz theol. tanár f. hó 5 én Gyulafehérvárt meghalt mindazok igaz és mély sajnálatára, kik a genialis fiatal — 33 éves tudóst, a társaságok élénk szellemű felderítőjét becsülni és szeretni tanulták. Az ó- és újszövetségi theologia s a keleti nyelvek tanára volt oly gazdag nyelvismerettel, hogy méltán bültük. A szép jövő gyászos multá lett; méltán követte gyász és könyv kora sirjába. R. I. P.

— A jó szivarok és dohány fajok kedvelőinek örömeirhatjuk, hogy valahára Enyeden is lesz dohány különlegességi áruda. Cirner J. József derék kereskedőnk a jövő héten nyitja meg raktárát, mire figyelmeltetjük a vidékt közönséget is.

— Az alsófehérmegyei orvos gyógyszerészeti egyesület június hó 8-án d. e. 19 órákor Nagyenyeden a városház nagytermében alakuló gyűlést tartja. Tárgyszorozat: Tisztviselők választása. Költségvetés. Indítványok, melyek július hó 1-ig dr. Magyar Károly megyei főorvos, elnökhöz bejelentendők. Dr. Várad Samuel élete és eszméi. Előadja dr. Winkler A.

— A nagyenyedi ref. egyház kebelében ez évben konfirmáló növendékek nyilvános kikérdezése folyó május hó 13-án, d. e. 10 órákor fog megtörténni a templomban, a felvételi innepély pedig a szokott időben áldozósütörtörtökön délelőtt tartatik meg.

— Öngyilkosság. Maros Csucson mint értesülünk odaváló Humbán Juon 65 éves agastyán f. év ápril hó 29-én a közeli erzőbe nadrag szijára felakasztva találtott. Az orvos rendőri vizsgálat kétséget kizárólag megállapította, hogy Humbán öngyilkos volt, de tettének indokát még legközelebbi hozzátartozói sem sejtik. Halála a faluban részvételt nem találkozott, mert egész életében izgága katekedő természeténél volt ismeretes.

— Az idei sorozás eredménye vármegyénk területén következő: Felhivatott a sorozásra az I. ső korosztályban 1473, a II-ikban 1034, a III-ikban 1005, utó állítás folytán magasabb korosztályokból 17, összesen 3529 egyén. Ezek közül besoroztatott az újonczjutalékokra 396; még pedig a hadsereghez véglegesén 7, az ajánlás és beosztás fenartása mellett 310, sorszám rendén kívül a honvédséghez 79, a hadsereg pórtartalékába 51, a honvédség pórtartalékába 47. Az elővezetett és megvizsgált állításkötelesek közül visszahelyeztetett 1610, fegyverképtelennek találtott 798, töröltetett 91, felül-

este felé a város háza előtt lévő karfához támaszkodva álldogáltam el-el gondolkozva. Egyszer csak felém közelkedik a collegium perceptora Kiss Károly s ovatosan széttekintve, megszólít azzal a kijelentéssel, hogy valami bizalmas közölni valója van. Mintán értésemre adta, hogy az előjárásági gyűlésben a collegium pénzes ládájának eladását határozták el — felkért, hogy vegyek magam mellé öt megbízható fiatal embert s így haton, este 10 órákor legyünk együtt, mikor is ő a további teendőket tudunkra fogja adni.

En ezen felhívás folytán magam mellé is vettem Bágyi Ferencz, Csoma Sándor, Zalányi Farkas — az enyedi főiskolában felsőbb tudományokat hallgató tanuló társaimat továbbá Takáts Mózes, ki szintén deák volt akkor. Takáts József ott volt-e? arra nem emlékszem, valamint arra sem, hogy hát ki is volt a hatodik?

Elérkezvén a kitűzött óra, a perceptor megjelent s elmondta, hogy még az éjjel ásót, kapát, csákányt stb. veszünk magunkhoz, de úgy, hogy ha csak lehet senkivel ne találkozzunk, de mindenesetre felső ruhákat vetve magunkra, a szerszámokat az alá rejtjük. A szerszámokért a perceptor lakására lopóztunk ki, a hol úgy kell lenni, a mint később ki fog tetszeni, hogy a perceptor oláh darabontja a dologból valamit megsejtett.

Mindenkünk egy-egy darab szerszámot, továbbá gyertyát verén magunkhoz, elindultunk s szólanul a collegium pinczejének alsó nyilasához érve, az ajtót szép csendesén kinyitva s magunk után ismét bezárva gyertyát gyújtottunk s a pinczébe bejutva, alkalmas hely után néztünk. A hely megválasztására nézve eltérő nézetben voltunk. Némelyek félre, mások utba eső helyet véltek czélszerűnek. En az utóbbiak czélszerűbb voltát ajánlván mi el is fogadtott, hozzá fogtunk a hely kimérése, az-

után a gödör kiásásához. A gödört a pince közepén végig terjedő nagy térség közepének éjszaki vége felé kezdettük ásni.

E térség két oldalán voltak elhelye a borral tele hordók.

Ástunk, keményen dolgoztunk, de munkánk sokkal lassabban haladt, mint gondoltuk, pedig válogatva, ujult, illetőleg pihent erővel folytattuk a munkát, a mit azonban mégis félben kellett hagynunk, mert oly kemény földre akadtunk, hogy a kellő mélységet talán reggelig is alig értük volna el. És épp ez volt a szerencse, hogy ládánk megmaradt s nem került a felkelő oláhok birtokába.

Az ásni kezdett gödört tehát betöltöttük, felszínét megdöngöttük s más hely után néztünk; mit meg is találtunk a pince azon keskeny bejárójában, mely megfelel az új collegium folyosójának.

Ez a keskeny rész valamivel magasabb szintájával bir, mint a főrész. Ez volt a második megmentő körülmény. Itt a munka sokkal könnyebb s így gyorsabb lefolyású volt, mint előbbi helyen, úgy hogy itt hamarabb készen voltunk a teljes munkával, mint az előbbinek felével.

A hely kiásása után szép csendesén kilopodztunk a pinczéből s felmentünk az új collegium épület egyik szobájában berendezett vas ajtó, vas ablaktáblás pénztár helyiségbe, hol várt reánk professor Mihályi Károly.

A ládát az irományokkal levittük a pinczébe. E kis menet csendesén és szólanul haladva, éjjel tájban nagyon sajátságosan tünt fel. A ládát megásott sirja szélére téve, egy része a szállítóknak, mert mindnyájunknak ugy sem jutott lehozni való, a két hivatalos egyénnel visszament a pénztár helyiségbe lehozni a pénzes zacskókat, mi addig egy megcsepolt hordóból bort eresztettünk s ittunk

anyit, mennyi fáradságos munkánk után szükséges volt s jól esett. Miután a pénzes zacskókat is leszállították melyekben annyi pénz volt, mennyi a folyó kiadások fedezése után az évi bevételekből ez ideig fenn maradt, azokat a ládába téve és kettős zárral bezárva, egész innepélyességgel beeresztettük a gödör üregébe, azután a kiásott földet ráhuzva betemetettük s ekkor derék és kedvelt professorunk Mihályi Károly háromszor rátappintva ezt mondta: „boldog feltámadás!”. S a szó teljesült.

Telik, mulik az idő. Egy idő muiva jó hozzám a perceptor s felkér, hogy estére legyünk együtt.

Mi abban az időben, mint a professor Zeyk Miklós által alakított vadász csapat tagjai mindig megtalálhatók voltunk. Főleg én, mint a helyben maradt residensek seniora, mint tékarius, muzeum ör, praebitor s a nemzetőrség élelmező biztosa mindig helyt voltam.

Este a kitűzött időben a perceptor értésünkre adja, hogy szükségessé vált a ládát kiásni, mert a professoroknak a lejárt időre fizetésüket ki kell adni.

Kiástuk tehát a ládát s miután abból a szükséges mennyiségű pénz ki lett véve, azt a kivett pénznek hiányával megint vissza helyeztük úgy mint előbb, mikor is a láda felett vert utat csináltunk, behintvén megszokott földszinti szeméttel, hogy az ásásnak feltűnő nyoma ne legyen.

Pár nap multával*) Enyedről távoztunk. A láda természetesen ott maradt, hová helyeztük volt.

A láda utáni kutatás tényét, ugyancsak Szenté így beszéli el:

„Mikor az oláh felkelők Enyedet megrohanták, valamelyik vezetőjük valószínűleg a perceptor oláh darabontja

*) November 8-án.

vizsgálata eredménye, különösen a városi és az alvinczi falvi, gyez-

osztályán tettük is és vallás irodalom, előtt fognteremben lesz, míg (vasárnap) a magyar nevezetes ekvő ifjait legfényesebb ilyenek ki hasznos fi-

— A fejedelem 17-én délután kápolnába, Károly IV. giumi zeneköltémé 6. Alkalmi III. theol. program 1000 és jót hívja meg órákor kezd 50 kr. belé (Bethlen G. pely vendég

— rendezett este élén dön nem lejtet, ezt te. Mind mestert á vidáman éjjel-után

— kedvező, havat hoz a legeseke következel kedvezőbb régiek bezet borito Dus virág eső, sem miket az volna. A legszebb meleg es nem rett

által figy ásva a nek de a retük vol vagy vala bolygatott há a mi a mit me pince ta Észleletül az első g elásott ki részét, jukkal me ban bor ott voltak távoztak.

Vol taluk tív csapat E elszállító

Mi mást sa kincses telen pé mellettül

A Károly é éjjel ást én mint kült volt munkájá A

CSARNOK.

Halál.

Mi lehet megdöbbentőbb annál, mint mikor egy ifjú élet semmisül meg a természet ábredésekor?

... Nemrég egy sirt állottunk körül. Akkor egy szép fiatal asszonyt fektettek le a melegedni, gyepesedni kezdő föld rögei közé. Kis madárka csicseregget a rügyező fán, a fűszálcska, mely csak imént dugta ki fejét, kéjesen furdott a langos nagyságában.

... S ugyanekkor misirtunk. Keserű vádak emelkedtek lelkünkben a gondviselés ellen, a mely környezetül fesszotta meg anyjától négy angyalaczu gyermeket, a kik közül a legnagyobb négy éves, nejétől a fiatal férjet, egyetlen gyermekétől az apát és anyát.

Mi lehetsz te rettenetes hatalom, a melynek egy lebelletére örök álom borul szempilláinkra, megáll vérkeringésünk s megdermed testünknek minden része?

Sokszor előre sem küldöd átkozott hírnekedet, a nyavalyákat, hanem hirtelen, orozva leped meg a mitsem sejtőt, villámcsapásként, a mely tövéből dönti ki a hatalmas fölgyet.

A ki vár, hívogat, attól távol tartod magad, s a ki fél tőled, arra csapsz rá a legnagyobb gyönyörűséggel.

Legkedvesebb zenéd a zokogás, legedesebb gyönyörűség az emberek kétségbeesése.

Olyan vagy te csontalak, mint egy vén kéjencz. Az erős, ifjú és szép az, a mire vágyol s mikor ilyenre nem akadsz hamarjában, akkor kaszálod le mérgedben a gyengéket öregekkel, gyámoltalanokkal.

Sokszor gyáva is vagy. A hős előtt, a ki bátran ront neked a csatamezőn, szegyenkezve hátrálsz meg. Máskor pedig felbujtó vagy, biztatod a szerencsétlent, hogy döljön a te öledbe — majd meg látja, milyen édes ott a pihenés...

S aztán te vagy mindennek a vége s így: a kiengesztelődés. A te országodban járt csaló és megcsalott, rabló és megrablott, gazdag és szegény, ur és szolga, víté és gyáva egyaránt. A sorsüldözöttnek menhelyet adsz, de a diósót nem foszthatod meg hírnevétől. A hírnév, emlékezet — ezek olyan ellenségeid, a melyek mindig győzelmesen küzdenek ellened.

Mikor a gögös zsarnokot, kincseit féltő fősvényt, gyávtát megremegteted, akkor helyesen cselekszel; de mikor egy ifjú ártatlan virágot törsz le; mikor négy piczike gyermeket fosztasz meg anyjuktól, akkor gyűlöletes, átkozott vagy és maradsz...

Még ma lángol szívünk, koponyánkban működik az agy s holnap már nem érünk többet egy darab fánál, mely magától nem mozdul. Aztán egy pár év s elporladunk, nyomtalanul eltűnünk, bele olvadunk a nagy természetbe, mint por és hamu.

Nő a hamvainkból fű, virág — és úgy ismét újra élünk, hogy ismét elpusztuljunk... Oh természet te örökkévaló hatalom, milyen különösek s mégis nagyszerűek a te műveid!

... A te poraidból kedves halottunk, bizonyára mint szelid ibóya fog nőni. Ehhez a virághoz hasonlítótál életedben is. S nekünk szent lesz az a virág, a mely a te sirhantodon illatozik, mert reád emlékezünk, te fogsz előttünk állni, úgy a hogy által, szelid kék szemekkel mosolyogva.

Szőcs Géza.

KÖZGAZDASÁG.

A marha-tüdővész gyéritése és gyógyítása.

Nagy meglepetéssel és megdöbbenéssel olvastam a közgazdasági értesítőben, de jelesül Egan Edének az országos gazdasági egyesületben a ragályos tüdőbő felett tartott előadásából, hogy e betegség hazánkban sok száz-ezer forintot rúgó kárt okoz évenként s hogy ellenállhatlanul mindinkább nagyobb terre terjed s marhatenyésztésünket, kiváltképen tejgazdaságunkat nagy veszéllyel fenyegeti, s hogy még a marhavésznél is veszélyesebbnek kezd mutatkozni; a miért is minden egyes gazdának hazafiai és emberbaráti kötelessége e relette veszélyes és káros betegség megállításában közreműködni, térjérése ellen, gyéritése és gyógyítása érdekében töle telbetőleg mindent elkövetni. Azért legyen szabad nekem is ez irányban szerény nézetemnek kifejezést adni.

A ragályos tüdőbőnél, mint minden betegségnél, ha az ok eltávolítottatik, megszűnik illetve nem áll elő az okozat, ez esetben a ragályos tüdőbő. Csirájában minden betegség könnyebben gyógyítható, míg ha elhatalmasodik, az organizmusban erősen befészkelte magát, nohezen gyógyítható, sőt legtöbb esetben gyógyíthatatlaná válik.

Azér nem bírom gazdatársaimnak elég melegen ajánlani, hogy minden betegségnél, de különösen a ragályos tüdőbőnél a legelső körjelek mutatkozásakor, a betegséget rögtön gyógyítsák.

Mik tartatnak az eddigi gyakorlati tapasztalatból kifolyólag a ragályos tüdőbő legvalószínű okainak?

Felelet: A természetellenes táplálás, a rossz levegő és a ragály.

Hogy a természetellenes táplálás és tartás, szóval a természetellenes életmód, úgy az embereknek, mint az állatoknál, a nemzedéknek bőszevezetést s ezzel az egész organismust nagy mérvben meggyengítette, s ezzel a betegségek iránt fogékonyabbakká s a betegség ellenállásában gyengébbekké tette, — kérdést sem szenvedhet; — azért látunk a mai korban több olyan betegséget, melyeknek azelőt jóformán híret sem hallottuk.

De, hogyisne gyengülne meg annak a szarvasmarhának belső szervezete s ennek folytán hogyis ne romlanék meg testének életnedve, s ebből kifolyólag hogyisne válhatnék fogékonyabbá a betegségek iránt, mikor a hizlalóban majdnem kizárólag moslékkal hizlalnak, az intenzív takarmányozásnál pedig sok gazdaságban, csaknem kizárólag répával tartatnak, s a malmok ahoz mindkét esetben igen kevés szálas azaz száraz takarmány adnak, mely eljárás mellett sok víz jut az állati testbe, mely a vért túlságosan meghígítja, elvizenyösíti, minek következménye a megbetegülés. A szeszifőződékekben tehát és a répaetetésnél adjunk több száraz takarmányt állatainknak s tartuk be a természet követelte helyes arányt: a száraz és nedves tápanyagok adása között, szóval tápláljuk természet szerűbb állatainkat, mindjárt kevesbedni fog a betegség, jelesül a ragályos tüdőbő is.

Abban az ammoniakál és szénssavval állandóan és erősen telítet légkörben pedig, melyben a hizlalókban és folytonos istálón tartás mellett a szegény állat szakadatlanul hónapokig áll, a tüdőnek lehetetlen meg nem romlani, lehetetlen annak gyuladást nem kapni — az ammoniakál ingerlő, csipős hatásánál fogva is — s lehetetlen veszélynek nem indulni a tüdőnek. Azért igen helyesnek, de igen kevésnek tartom Egan Ede ama javaslatát, hogy az eddigieknél nagyobb számú szelelőlyukkal látassanak el a hizlalók s egyéb ólak, mert a marha álló helyén folytonosan fejlődő nagy mennyiségű ammoniakál és szénssav az alsóbb helyekre, közel a föld színéhez száll s míg lassan a tisztább és ritkább levegővel összevegyülve, megrikul s az ólból részben elszáll, addig a marha igen sok ammoniakos és szénssavas levegőt lélegzik be. Azért a hizlalókban s a folytonos istálón tartás mellett a tisztább levegő előállítására czéljából elkerülhetlen szükségesnek tartom, hogy a marhák állóhelye, szóval az istáló s hizlalda egész alja, napjában többször és erősen gipsz-porral szórassék be. Mert, ez utobbinak kénssava megkötő a csipős, a tüdőt folytonosan ingerlő természetű ammoniakát, mérszérse pedig megkötő a fullasztó sajátságú szénssavat, s így a hizlalók s általában az istállók levegője határozottan tisztábbá, egészségesebbé válik.

Igy eljárva, nemcsak kevesebb beteg állat lesz a hizlalókban s más istálókban, de az állatok a takarmányt is jobban fogják értékesíteni. Azonban az állatok még így sem kapnak elég tiszta levegőt, hanem azokat a végből mindennap déltájban 10—11 óra között néhány órára is az istálló előtt levő kifutóban a szabad levegőre ki kell

vizsgálatra küldetett 83, távol maradtott 450. A sorozás eredmény mintegy 30%-kal kedvezőtlenebb a mult évekénél, különösen gyenge volt a sorozási eredmény a marosújvári, nagyenyedi, nagyenyed városi, gyulafehérvár városi és az abrudbánya városi szorozó járásokban. Jó volt az alvinczi, közepes a vizakna városi, kisenyedi, balázsfalvi, gyenge a magyarigani és verespataki járásokban.

— A Bethlen főtanoda VIII-ik gymnásium osztályának vizsgálatai — mint mult számunkban említettük is — a latin, természettan, történelem, görög és vallás tantárgyakból hétfőn délelőtt és délután, a magyar irodalom, bölcészet, német és számtanból kedden délelőtt fogtak az eddig — ideiglenesen — használt tanteremben megtartani. Szerda és csütörtök napokon szünet lesz, míg pénteken és az utána következő napokon (vasárnap is) keddig írásbeli érettségi vizsgálatok lesznek a magyar, latin, szám, görög és német tantárgyakból. E nevezetes alkalommal ószinte szívvel kívánjuk derék, törekvő ifjainknak, hogy sok fáradságuk méltó jutalmául a legényesebb sikerrel oldhassák meg feladatukat, s mint ilyenek kiképzést nyervén a magasabb tudományokban hasznos fiai legyenek hazánknak.

— A Nagyenyedi Bethlen-Főiskola Ifjusága által az alapító fejedelem emlékeztetere az intézet dísztermében 1890. évi május hó 17-én délután 3 órakor megtartandó ünnepély programja 1. „A kápolna”, Beekertől, éneklő a theol. énekkar 2. Imát mond Nagy Károly IV. theol. 3. Rész „Tannhäuser” dalműből, előadja a kollégiumi zenekar. 4. Emlékbeszédet mond Szabó Jenő. 5. Bethlen-óda zeneköltemény Dorsaitól, előadják a kollégiumi ének- és zenekarok. 6. Alkalmi óda, írta Viski Gzula II. theol., előadja Tárkányi György III. theol. 7. Himnusz, előadják az iskolai énekkarok. Az ünnepélyre, e program közvételével, a tisztelt szülőket, az intézet iránt érdeklődő és jöltető családokat, a művelt közönséget, ezennel tisztelettel hívja meg a kollégiumi ifjuság. Az ünnepély napján. déltán 5 órakor kezdve a sétátéren majális rendez az ifjuság, személyenként 50 kr. belépti díjjal. A tiszta jövedelem a „Hála és Kegyelet”-alap (Bethlen Gábor arcképe) javára van szánva. A majálisra az ünnepély vendégeit tisztelettel meghívja A rendező bizottság.

— A kis táncz vialom, melyet Major József rendezett tanítványai haladásának bemutatásáért, tegnapi este élénk kedvvel folyt le; 7 óra után vette kezdetét, midőn nem sokára az iskola 6 növendéke magyar solot lejött, ezt követte 26 leányka által eltánczolt rozsa balette. Mindkét táncz igen csinos előadása a szakavatott tánczmestert dícsérték. A kicsik, nagyobbak s még nagyobbak vidáman ugrándoztak ezután s kellemes mulatságuk az éjjeli utáni órákban ért véget.

— Az időjárás talán 1876 óta nem volt ilyen kedvező, mint az ideit ápril havában. A tél, mely elég havat hozott, úgy elvonult, hogy a jégmenés, hóolvadás a legesekélyebb kárral történt meg. Erre oly április következett, hogy a legszebb május sem lehetett ennél kedvezőbb. Évtizedek óta először történt meg, a miről a régiak beszéltek, hogy Szt. György napkor zöld levélzet borította a pár hét előtt kiemelt szőlőtő karikáit. Dus virágzásba indultak a fák s a gyümölcs kötést sem eső, sem szél nem zavarta, csak a cserebogarak ezrei, miket az emberek pár kora reggeli napon elpusztíthattak volna. A rózsák bimbói már hasadoznak s általában a legszebb reményeket lehet kötni a két napig tartó jó meleg eső után a f. évi terméshez, ha a májusi fagy nem rettentene előre.

által figyelemre méltó lett, hogy a kollegium kincse el van ásva a nagy pinceében. Nosza rajta ásnak, isznak, keresnek de a kincse nem találják rá. Anyai geologiai ismeretük volt, hogyha ástott azaz megbolygatott földre vizet vagy valami más folyadékot öntenek bőven, az a megbolygatott talajbafeltűnően szivárog be. Eleresztették tehát a mi bor ezen nagy pinceében volt mind, már t. i. a mit meg nem ittak, s aztán figyeltek, hogy a bor a pince talajának melyik pontján szivódik feltűnően a földre. Észleltük azon pontot jelölte meg, hol a láda számára az első gödröt ástuk volt. A miatti örömlükben, hogy az elasztó kincs helyét megtalálták, a kifolytatott bor azon részét, melyet a föld meg nem nyelt el elkezdettük kalapjukkal merítve, vagy neki feküdvé inni, mert a hordókban bor nem volt, de hosszas fáradozásuk után is csak ott voltak, hol azelőt; azaz nem kaptak semmit s így távoztak.

Volt ám bosszuság, mikor megtudták, hogy az általuk tüvé tett ládát jan. 16-án a második magyar mentő csapat Enyedre jövele alkalmával helyéről kivették és elszállították.

Mint Sente írja, mérgőkben hajukat tépték egymást szamar cizmével tisztelték meg, hogy a kollegium kincses ládját, melyben meggyőződésük szerint teméntelen pénz volt elhelyezve nem tudták megtalálni, holott mellettük vala, felette jártak keltek.

A láda kivétele és elszállítására vonatkozólag Kiss Károly ezt írja: „A láda jan. 16-án szállított el. Azon éjjel ásta ki a főiskola akkori ügyvéde Veress Károly. én mint kinek családja több másokkal Felenyedre menekült volt, családom után mentem s ez okon a kiadás munkájában nem vehettem részt.

A ládát Tomai Mihály saját szekerével szállította

Kolozsvárra és Bodola Sámuel professor és gen. notarius szállásán tétetett le s ugyan itt helyzetetett el.”

Ime a kollegium pénzes ládaja megmentésének története.

Mint láttuk pénz a katasztrófa idején nem volt benne sok, annyi semmi esetre nem, mint mennyiről az olához álmodoztak. Ők milliókról beszéltek. Általán a főiskola előjárósága nem szokott sok pénzt gyümölcsözés nélkül hevertetni.

Azon 30,000 pengő frtal is például, mellyel Enyed város dézsama fizetési kötelezettségét a főiskolától megváltotta, mely összeget készpénzben 1847 aug. 26-án mozsárágyu lövések lárájára között fizetett le, az előjáróság még azon évben a bezei és marosszentkirályi jószág részeket vásárolta meg.

De, ha pénz nem is volt a ládában voltak sok, becses és rendkívül értékes okmányok.

Ha ráakadnak a rablók a fejedelmi intézetnek, az enyedi főiskolának eme katasztrófa alkalmával szenvedett óriási károsodásai mellett még az a kára is lesz vala, hogy több száz ezer forint összegre menő kiköleszött, vagy fekvőségekre zálog kölcsön ezimen elhelyezett tőkéje nagyrészben elvesz; a kegyes alapítók által két évszáz során tett alapítványok ügye tisztázható és rendben tartható nem lett volna s ezek mellett elpusztulnak azon okmányok mind, melyek ezen, a művelődés érdekében oly nagy becsű szolgálatokat tett derék tanintézet érdekes és szép multját megvilágítják.

Szükségesnek tartom még azt is megemlíteni, hogy a láda elásása munkáját véghez vitt derék enyedi diákok, később mind a haton a 75-ik honvéd zászlóaljban szolgálták a magyar szabadságharcz ügyét egész Világosig. (Folyt. köv.)

terelni, Ezen kevés mozgás a hizlalásnak vagy tápanyag-
nek kárára nem válhatik, mert a tisztább levegő beszí-
vése következtében élénkebb anyagcseréből, a takarmány-
nak jobb használásából s az állatok állandó jó és teljes
egészségéből eredő haszon, sokszorosán felülmúlja, a kevés
mozgás okozta látszólagos veszteséget.

Hogy pedig a ragályozás által se terjedhessen
annyira a szóban levő betegség, — a kiadott s megtar-
tani rendelt törvényes intézkedéseken kívül fő dolog,
hogy az ujonnan vett marhát — ha nem fertőzöttnek
hitt helyről vettük is, egy bizonyos ideig, 8—10 napig,
ne kössük a régi meglevő marháink közé, s ne hajtsuk
azokkal egy legelőre, de tartsuk elkülönítve, s fertőtle-
nítsük: kénes-savas megfűstöléssel úgy, hogy 1 és fél
kénszalagot meggyújtunk melynek füstje a ponyvával sátor
alakban beborított marha testét összejárván, a test fel-
ületén netalán létező fertőző gombákat, s a ragályanyag-
okat megsemmisíti, ártalmatlanná teszi, de nem csak a
test felületén, de a kénsavas belélegzés által, netalán már
kismennyiségben a tüdőbe fertőző gombákat s egyéb
kóroanyagokat is. (Folyt. köv.)

Farbige Seidenstoffe von 60 kr. bis fl. 7-65
per Meter — glatt und gemustert (ca 2500 versch. Farben und
Dessins) — verl. roben- und stückweise porto- und zollfrei das
Fabrik-Depot G. Henneberg (K. u. K. Hoflieferant) Zürich.
Muster umgehend. Brief kosten 10 kr Porto. (3)

Meteorologiai adatok.

május 3—9 Nagynyeden

NB. Az adatok sorrendje: légnyomás közepe mm ten-
gerszínén, hőmérséklet közepe, maximuma és minimuma C° nedves
ség, borult (bt=borult, bs=boros, dt=derült, ds=derős) leg-
nagyobb szél (E—K—D—N 1—10 fokkal) esapadék mm stb. Az
egész hétről szóló sorozat zárjeles számai az előbbi hét közti kü-
lönbözetet jelenti.

Szombat.	59.5	+14.8	+23.0	+06.2	78	bs D2	—
Vasárnap	56.5	16.1	22.6	10.5	68	bs K5 ny.	eső
Hétfő	54.1	13.9	18.0	09.0	78	bt EN3 2.0	dörgés
Kedd	55.3	14.2	21.6	07.5	72	ds N6 1.3	"
Szerda	55.3	14.5	23.0	06.5	72	bs EN3	"
Csütörtök	48.7	18.4	26.8	10.0	63	bs D3 1.1	éjlevihar
Péntek	49.1	16.5	24.2	10.0	72	ds DN2 2.5	"
Egész hétről.	54.1	(5.1)	+15.5	(+1.4)	72	(*)	bs 6.9 (13.7) eső.

A jövőben valószínű időjárás: hűvösebb, esős.
Közi: Dr. F. D.

Felölös szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY. TÖRÖK BERTALAN.

Kiadótulajdonos: WOKÁL JÁNOS.

Szám 7298/889.
tkvi.

Arverezési hirdetmény.

A nagyenyedi kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság
által közhírré tétetik, hogy a kir. kincstárnak Popa Todor I. Vaszi-
lia és Han Lina elleni végrehajtási ügyében végrehajtható kérelmére
a végrehajtási árverés 55 frt 60 kr tőke követelés s ennek 6% kamatai
1 frt 12 kr perbeli, 5 forint 40 kr végrehajtási már megállapí-
tott valamint jelenlegi 5 frt 50 kr, és a még felmerülő költsé-
geknek kielégítése végett végrehajtást szenvedő Popa Todor I. Vaszi-
lia és neje Han Linának illetőleg a 7203/89 tkvi. sz. a végzés foly-
tan Kétséges Todor és Popa János nevére átjegyzett a nyirmezői 8. sz.
tkjben A + 1. 2. 4—6 8—11 és 13. r. sz. a. ingatlanaira 323 frt
megállapított kiküldési árban elrendeltetett

Az árverés 1890. évi május hó 29-ik napján délelőtt 10
órákor Nyirmező községében fog megtartatni.

Arverezni szándékozók végrehajtható kivételével tartoznak az
ingatlanok beszáradnak 10%-át készpénzben, vagy ovadék képes ér-
tekpapírban letenni.

Vevő köteles a vételért az árverés jogerőre válto után 2
egyenlő részletben 30 és 60 nap alatt minden egyes vételári rész-
let után az árverés napjától számított 6% kamatokkal együtt a
nagyenyedi kir. adóhivatalnál mint bírói letéti pénztárnál lefizetni.
A bánatpénz az utolsó részletben fog beszámíttatni.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt ezen kir. bíróság,
mint telekkönyvi hatóságnál és Nyirmező község előjáróságánál
tekintethők meg.

A kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság.
Nagyenyeden, 1889. december 5.

Vincenti,
kir. albiró.

Szives megfigyelésül !!

Ezerszeresen kipróbált s orvosi tekintélyek és számos
magános bizonyítványaival kitüntetett készítmények
Dr. Miller mohóvénnyedve, meglepő hatású köhögés
rekedtségnél, torokfájás, nyálkásodás, kezdődő tüdőgümónél és
egyéttalán a légzőszervak minden gyuladésánál. — Tégelyben
gyermek és felnőtt számára. Egy tégely ára 50 kr.

Miller tyukszembalzsama

Csallhatatlan szer tyukszemek, szemölcsök és fájdalmas
börkeményedések ellen. Ára egy dobozban levő üveges-
nek esetetel és használati utasítással együtt 48 kr.

Valódián kaphatók: Nagynyeden Ungerpek Miklós
fűszerkereskedőnél. Szászrégenben Vermescher E. gyógyszer-
résznél. Deesen Nick F. fűszerkereskedőnél. Csikszeredán
Leicht F.-nél. Beszterezén Fischer testvérekénél. Gyulafehé-
várt Fröhlich F. gyógyszerésznél. Fogarasban J. Bergleiter
Sternborny J. és Glein R. gyógyszerészeknél. Nagyszébenben
Reisenberger F.-nél. Marosvásárhelyt Nagy Sándor gyógy-
szerész a „vörös kereszt“-hez és Bnoher M. kereskedőnél.

Központi szétküldési raktár: (10—16)

Miller J. gyógyszerész Brassó.

Körülbelül huszezer raktárban eladott és mindenütt, minden
rovar ellen a legjobb szernek tapasztaltatott

Zacherlin

ujból olcsóbb lett.

Az eredeti üvegek J. ZACHERL névvel vannak ellátva, árak mostantól
15 kr, 30 kr, 50 kr és 1 frt.

E kitűnő szer feltűnő gyorsan elpusztít minden házbogarat, lakásokban
vendéglőkben és konyhákban, butorokban és ruhákban, úgy a háziállatok, istállók,
üvegházak és kertekben.

A mit papírban mérnek ki, az nem valódi „Zacherl specialitás“
K A P H A T Ó:

Nagyenyeden Winkler János urnál.	Gy.-Fehérvárt Miheyes Zsigm. urnál
„ Cirner J. József „	„ Jakabffy Abert „
„ Bisztricsány Lajos „	„ Fröhlich Gyula „
Balászfalván Sinberger Salamon „	Tövisen Saffkovich Jácint „
„ Heiszkovits Leopold „	

4—10

Van szerencsém a nagyérdemű városi
és vidéki közönségnek becses tudomására
hozni, miszerint Nagynyeden városában
a főtéren Dr. Vradi-féle házban
kész férfi ruha raktárt
állítottam fel nagy választékban, azonfelül
pedig elvállalok tetszés szerinti, minden-
felé férfi ruhák gyors elkészítését
és nagyválaszték hazai és külföldi
kelmékkel rendelkezésre állók a nagy
érdemű tisztelt közönségnek.

Ugyanezért kérem becses pártfogását,
és bizalmával engem megtisztelni.
Nagyenyed, 1890 május hó 1.

ENGYETER KÁROLY,

(2—3) szabómester.

Arverezési hirdetmény.

A nagyenyedi kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság
által közhírré tétetik, hogy az „Albina“ takarékos és hitelintézetnek
Dragicza Isztina elleni végrehajtási ügyében végrehajtható kérelmére
a végrehajtási árverés 25 frt 66 kr tőke követelés és ennek 1887. évi
május hó 1. napjától járó 8% kamatai, 11 forint 20 kr végrehajtási
már megállapított, valamint jelenlegi 7 frt 15 kr és a még felme-
rülő költségeknek kielégítése végett, végrehajtást szenvedő Dra-
gicza Isztina szül. Mondoknak a tóháti 113. sz. tkjben A + 1. r.
sz. a. fekvőkre 160 frt, — a 1. rsz. a. 18 frt, — a 3. rsz. a. 27 frt,
a 4. rsz. a. 26 frt, — a 5. rsz. a. 20 frt, — a 6. rsz. a. 36 frt,
a 8. rsz. a. 19 frt, — a 9. rsz. a. 4 frt, — a 10. rsz. a. 14 frt —
a 11. rsz. a. 7 frt, — a 12. rsz. a. 19 frt, — a 13. rsz. a. 22 frt
a 14. rsz. a. 70 frt, — a 15. rsz. a. 7 frt, — a 16. rsz. a. 2 frt,
a 17. rsz. a. 4 frt, — a 18. rsz. a. 3 frt, — a 19. rsz. a. 45 frt,
a 20. rsz. a. 65 frt, — a 21. rsz. a. 12 frt, — a 22. rsz. a. 83 frt,
a 23. rsz. a. 127 frt, — a 25. rsz. a. 54 frt megállapított kiküldési
árban elrendeltetett.

Az árverés 1890-ik évi június 3-ik napján délelőtt 10
órákor Tóháti község házájánál fog megtartatni.

Arverezni szándékozók végrehajtható kivételével tartoznak az
ingatlanok beszáradnak 10%-át készpénzben, vagy ovadék képes ér-
tekpapírban letenni.

Vevő köteles a vételért az árverés jogerőre válto után 2 egyenlő részben
30 és 60 nap alatt, minden egyes vételári részlet után az árverés
napjától számított 6% kamatokkal együtt a nagyenyedi kir.
adóhivatalnál, mint bírói letéti pénztárnál lefizetni.

A bánatpénz az utolsó részletben fog beszámíttatni.
Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt ezen kir. bíróság,
mint telekkönyvi hatóságnál és Tóháti község előjáróságánál te-
kinthetők meg.

A kir. járásbíró, mint tkönyvi hatóság
Nagyenyed, 1890. február 3-án.

Vincenti,
kir. albiró.

(1—1)

Ny. Wokál Jánosnál Nagynyeden, 1890.

Sz. 1019/890. Pályázati hirdetmény.

Alsófehérvármegye magyar-igeni szolgabírói
járásba kebelezett Magyar-Igeni nagyközségi jegy-
zői állomás végérvényes határozattal üresedésbe
jövén, ennek betöltése céljából, mely 400 forin-
évi fizetés, természetbeni szállás, 24 frt tüzifa, és
24 frt irodai átalánnyal van egybekötve, pályá-
zat hirdtetetik.

Felhívom pályázni óhajtozókat, hogy 1883-ik
évi I. t.-cz. 6. §-ában előirt okmányokkal felsze-
relt folyamodványaitak folyó évi május hó 18-ig
bezárólag alólirhoz adják meg, mert a később be-
érkezettek figyelembe nem vétetnek.

A választás folyó év május hó 19-én dél-
előtt 9 órákor fog megtartatni a magyar-igeni
községi irodában.

Alsófehérvármegye magyar-igeni járás főszol-
gabírájától.

Magyar-Igen 1890. ápril hó 20-án.

Imreh Károly,
t. főszolgabíró.

3—3

UJ ÜZLET MEGNYITÁS !

Uj üzlet megnyitás !!

Van szerencsém a n. é. közönséget ér-
tesíteni, hogy helyben főtér, Ludwig
János ur házában egy a mai igényeknek
megfelelő ujonnan berendezett
női és férfi divat üzletet
BODOLA LAJOS

váltó-törvényszéki legjegyzett cég alatt — nyitottam,
s a midőn ezt becses tudomására hozni szerencsém van,
kérvé szives bizalmával és pártfogásával engemet
szerencséseltetni.

Üzletemben nagy választékban kaphatók: Női és
férfi ruha szövetek, finom chifonok, ingek, gallér-
és kényesek, legjobb minőségű női, férfi és gyermek
cipők, férfi kalapok, nap- és esernyők, csipkék,
szalagok, rüshök; mindennemű vásznak, asztal-
és ág garnitúrák; jobb minőségű miederek, csipke
függönyök, keztük, legyezők; finom francia voiak
és kretonok, oxford, és kanavász, himzett-betétek,
mindennemű kötőpamutok, és ezernák, legújabb
nyakkendők, gombok, rövid és bállás árak stb.
legutányosabb árak mellett.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan esz-
közlötetnek.

kiváló tisztetettel
BODOLA LAJOS.

2—3

UJ ÜZLET MEGNYITÁS !